

T.C. TARIM VE ORMAN BAKANLIđI
Tohumluk Tescil Ve Sertifikasyon Merkez M¼d¼rl¼đ¼

ORTA ANADOLU B¼LGESİ
SULUDA MAKARNALIK BUğDAY
TESCİL RAPORU

TUNGA

Ankara-2026

TUNGA MAKARNALIK BUĞDAY ÇEŞİT TESCİLİ HAKKINDA RAPOR

Orta Anadolu Bölgesi suluda makarnalık buğday tarımsal değerleri ölçme denemelerinde TUNGA çeşit adayı 2 yıl süreyle yer almıştır. Bu denemelerin sonunda verim, kalite ve hastalık değerleri dikkate alınarak bir değerlendirme yapılmış ve karar aşamasına gelinmiştir.

Tarımsal değerleri ölçme denemeleri Konya (Merkez ve Gözlü), Ankara'da (Yenikent ve Haymana)'da kurulmuştur. Bu denemelerde Ç-1252, Eminbey ve Mirzabey 2000 standart çeşit olarak kullanılmıştır. Farklılık, Yeknesaklık ve Durulmuşluk (FYD) testleri 2 yıl süre ile Ankara (Yenikent) ve Manisa'da (Beydere) yapılmıştır. Çeşit adayının UPOV prensiplerine uygun olarak her bir karakter için en uygun dönemde gözlemleri yapılarak çeşit özellik belgesi düzenlenmiştir.

TUNGA; Tescil başvurusunu Tasaco Tarım Sanayi ve Ticaret A.Ş.'nin yaptığı çeşit adayı aynı şirket tarafından 2022 yılında Konya'da ıslah edilmiştir. Çeşit adayı; kışlık, bitki boyu orta ve başaklanma zamanı orta olup tarımsal değerleri ölçme denemelerinde 601.5 kg/da ortalama verim ile dördüncü sırada yer almıştır. Çeşit adayının verimi, 629.6 kg/da olan standart çeşitler ortalamasının % 4.5 gerisindedir.

Tekrarlamalı veriler üzerinden yapılan stabilite parametreleri incelendiğinde; çeşit adayı 0.93 b değeri ve pozitif a değerine (19.18) sahiptir.

Kalite değerleri incelendiğinde; çeşit adayının bin tane ağırlığı 24.9-45.5 g, hektolitre ağırlığı 73.4-82.9 kg/hl, protein oranı % 16.2-23.6, camsılık % 90-96, SDS sedimentasyon 13-21 ml, ırmik B sarılık değeri 23.7-23,7, ırmik verimi % 58.4-58.9 arasında değişmektedir.

Karar Tescil Komitesinindir.

**Tohumluk Tescil ve Sertifikasyon
Merkez Müdürlüğü**

Çizelge 1. Orta Anadolu Bölgesi 2023-2024 Yetiştirme Sezonu Suluda Makarnalık Buğday TDÖ Denemeleri Verim Sonuçları (kg/da)

	Çeşitler	Gözlü	Gölbaşı	Yenikent	Ortalama	VS
1	Ç-1252 (st)	849.0 ab	483.5	816.0 a	716.1 a	1
2	Eminbey (st)	925.1 a	397.4	800.3 ab	708.0 ab	2
3	Meram-2002 (st)	753.2 bc	494.1	722.0 b	656.3 abc	3
4	Mirzabey 2000 (st)	884.1 ab	475.0	509.1 e	623.0 cd	9
5	Tunga	857.4 ab	448.4	632.1 c	646.0 bc	6
6	Fertilis	876.2 ab	430.6	562.1 cde	623.0 cd	8
7	Beken	755.0 bc	566.1	630.4 c	650.3 bc	5
8	Tulan	852.2 ab	474.0	625.2 cd	650.4 bc	4
9	Sanodur	789.0 bc	506.0	528.0 e	607.3 cde	10
10	Aras	792.3 ab	384.0	514.0 e	563.2 de	12
11	Areo 21	656.0 c	459.3	545.0 de	553.2 e	13
12	Sarıkan	865.0 ab	489.0	537.0 e	630.0 c	7
13	Primis	756.5 bc	430.0	631.2 c	606.0 cde	11
VK%, F		11.46, *	17.51, ÖD	9.36, **	12.47, **	
AÖF		134.2	-	83.0	63.94	

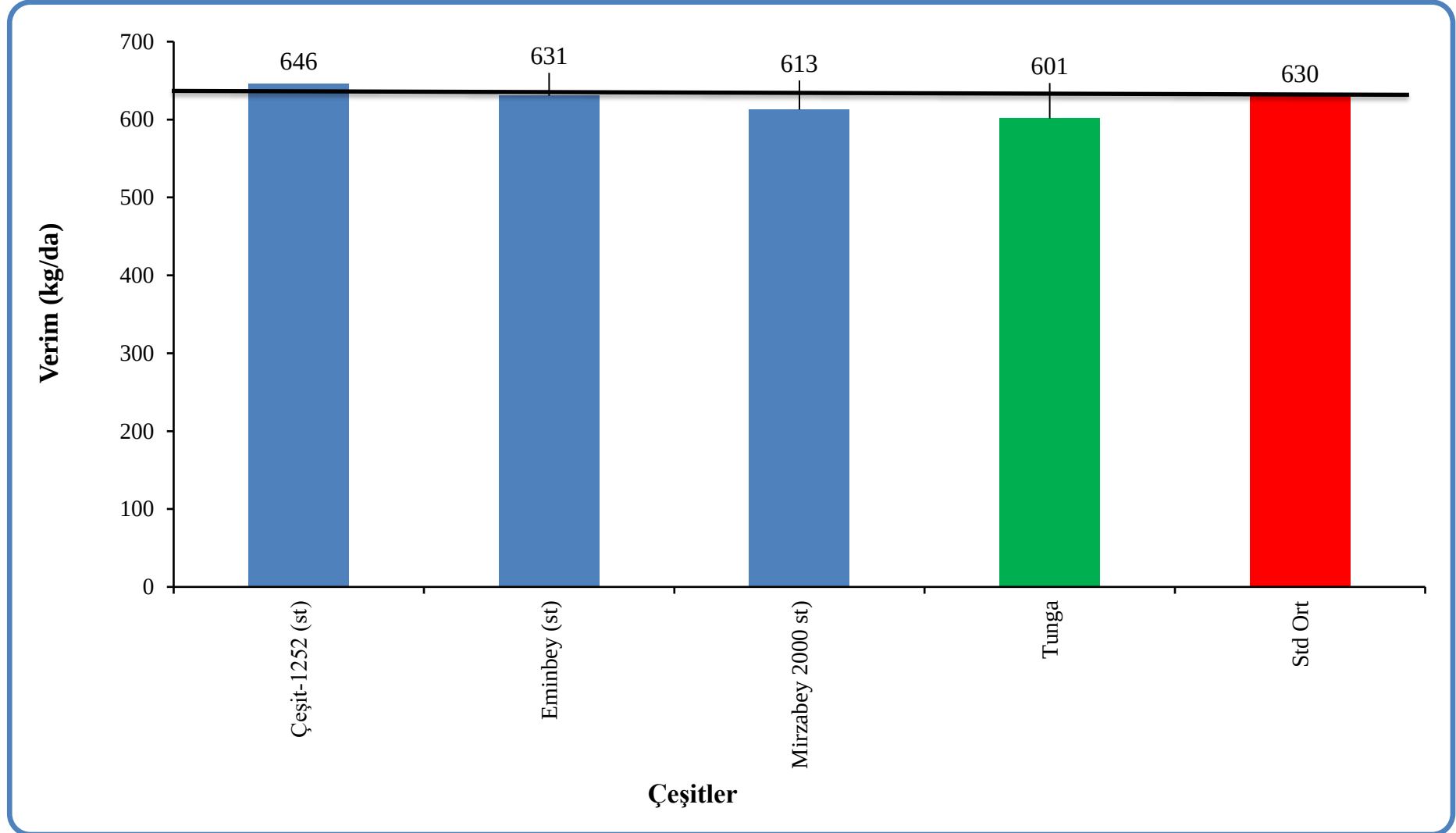
Çizelge 2. Orta Anadolu Bölgesi 2024-2025 Yetiştirme Sezonu Suluda Makarnalık Buğday TDÖ Denemeleri Verim Sonuçları(kg/da)

	Çeşitler	Gözlü	Konya	Yenikent	Ortalama	VS
1	Ç-1252 (st)	747.3	856.4 a	369.3	575.0 bc	4
2	Eminbey (st)	770.3	542.0 c	348.0	553.4 bc	6
3	Mirzabey 2000 (st)	726.7	706.2 b	375.3	602.7 b	2
4	Tunga	664.7	656.7 bc	346.3	556.9 bc	5
5	Durofinus	717.2	594.3 bc	336.1	549.2 bc	7
6	Alp Aday Makarnalık	748.6	697.8 b	344.6	597.0 b	3
7	Et-Ksm-2023-26	679.1	589.1 bc	305.3	524.5 c	8
8	Farina	778.2	856.4 a	348.0	660.8 a	1
VK%, F		8.14, ÖD	14.79, **	11.21, ÖD	12.03, **	
AÖF		-	142.88	-	56.67	

Çizelge 3. Orta Anadolu Bölgesi 2024 ve 2025 Yılları Suluda Makarnalık Buğday TDÖ Denemeleri Verim Sonuçları (kg/da)

Çeşitler	Gözlü		Yenikent		Konya	Gölbaşı	Genel Ortalama	V.S.
	2024	2025	2024	2025	2025	2024		
Ç-1252 (st)	849.0	747.3	816.0	369.3	856.4	483.5	645.6	1
Eminbey (st)	925.1	770.3	800.3	348.0	542.0	397.4	630.5	2
Mirzabey 2000 (st)	884.1	726.7	509.1	375.3	706.2	475.0	612.7	3
Tunga	857.4	664.7	632.1	346.3	656.7	448.4	601.5	4
							F : ÖD %VK: 12.98 AÖF :-	

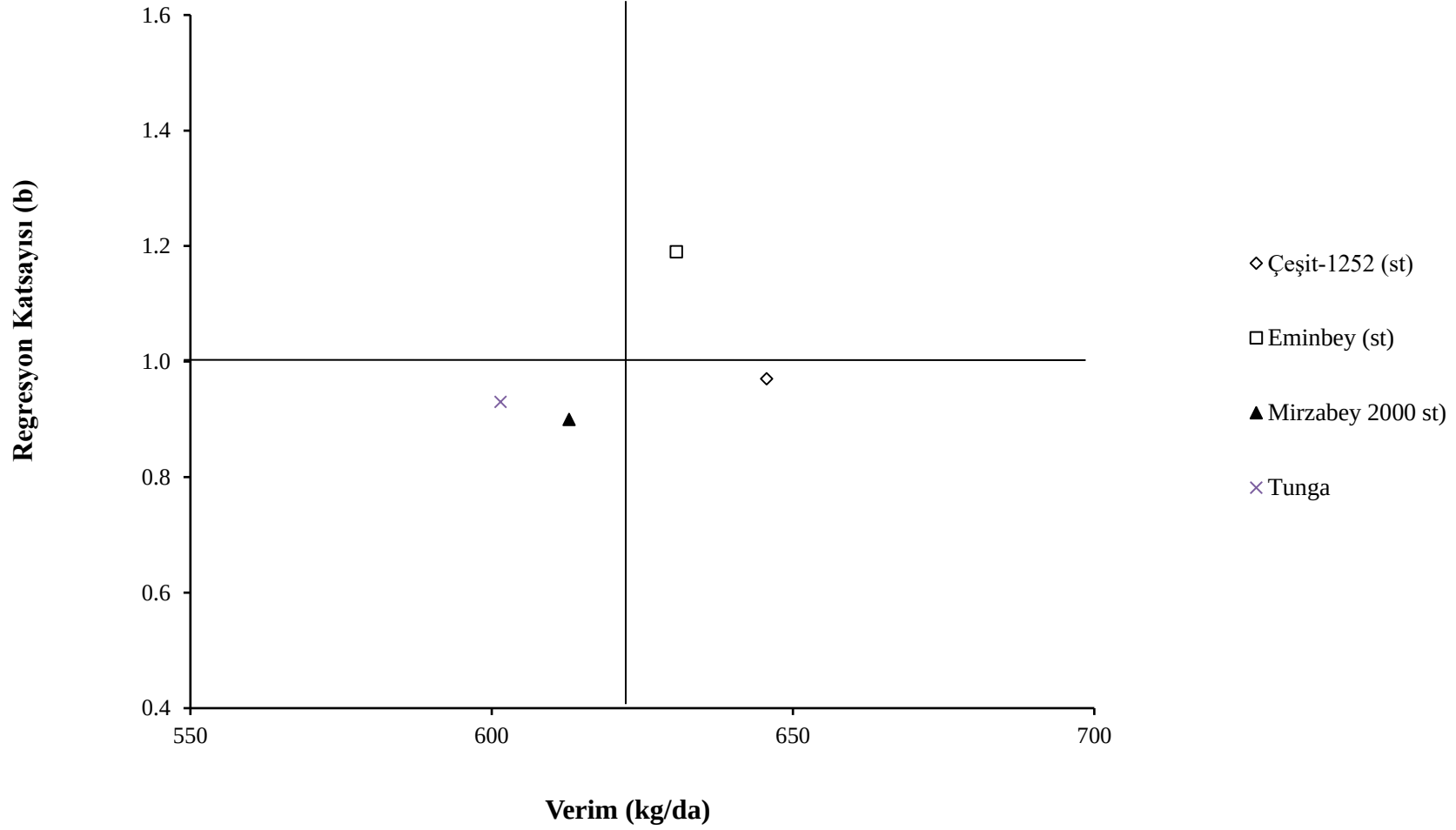
Grafik 1. Orta Anadolu Bölgesi Suluda Makarnalık Buğday Verim Grafiği

Çizelge 4. Orta Anadolu Bölgesi Suluda Makarnalık Buğday Tarımsal Değerleri Ölçme Denemelerine Ait Ba

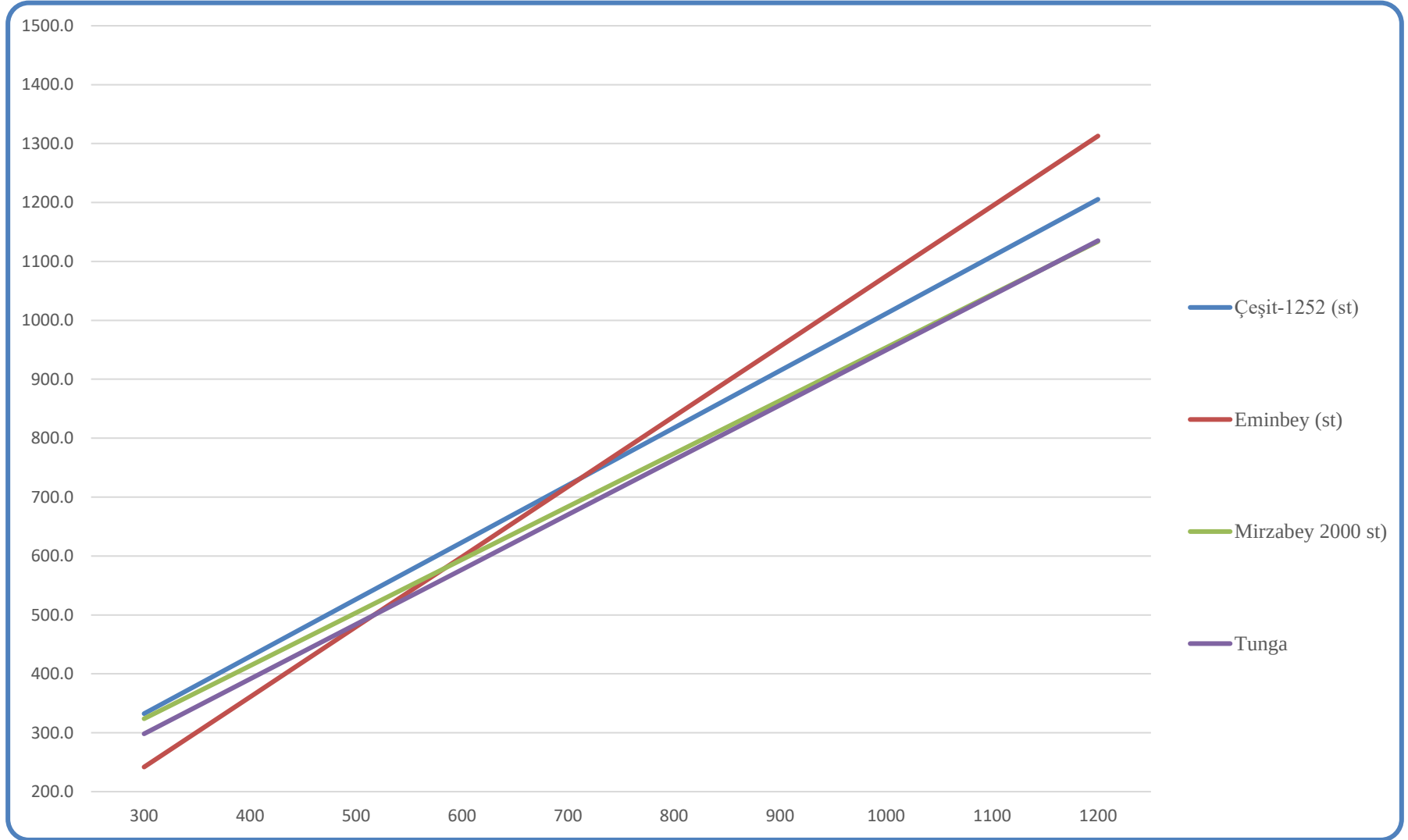
Çeşitler	Verim (kg/da)	b		a	C.V.	R ²
			+, - sh			
Ç-1252 (st)	645.6	0.97	0.13	41.4	17.2	0.71
Eminbey (st)	630.5	1.19	0.12	-115.1	16.1	0.82
Mirzabey (st)	612.7	0.90	0.14	53.8	19.6	0.65
Tunga	601.5	0.93	0.10	19.18	14.6	0.79
Genel Ortalama	622.6					
Std. Ortalama	629.6					

Grafik 2. Orta Anadolu Bölgesi Suluda Makarnalık Buğday Stabilité Grafiğı

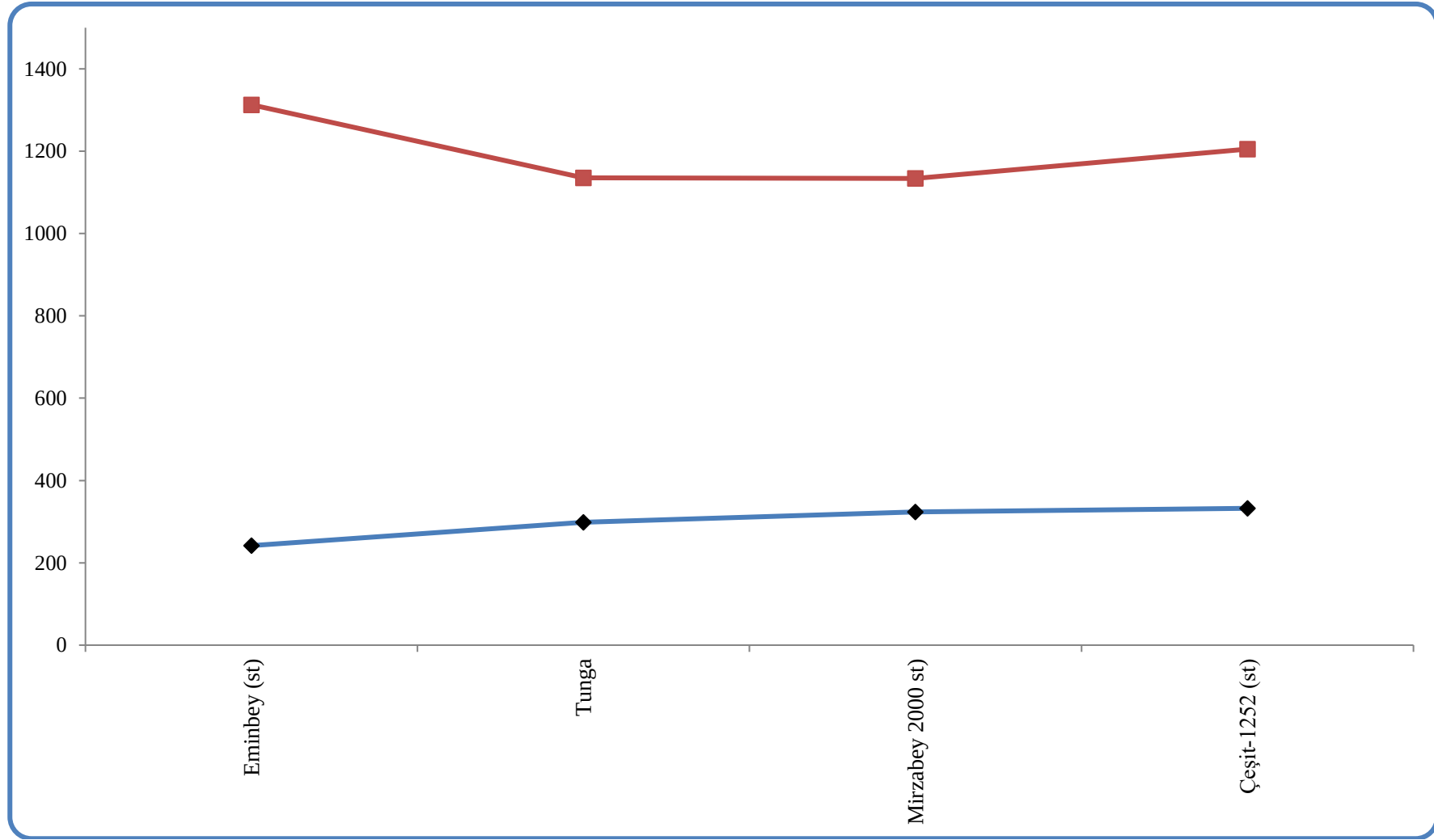

Grafik 3. Orta Anadolu Bölgesi Suluda Makarnalık Buğday Beklenen Verim Grafiği

Grafik 4. Orta Anadolu Bölgesi Suluda Makarnalık Buğday Buğday Beklenen Verim Grafiği (Kötü ve iyi çevre açılımı)

Çizelge 5. Orta Anadolu Bölgesi Suluda Makarnalık Buğday TDÖ Denemelerine Ait Teknolojik Analiz Değerleri (Yenikent 2024)

Çeşitler	Hektolitre Ağırlığı (kg/hl)	Bin Tane Ağırlığı (g, KM*)	Protein Oranı (%, KM*)	Camsı Tane Oranı (%)	SDS Sedimentasyon (un-ml)	İrmik Verimi (%)	İrmik Renk (b)
1-Ç-1252 (st)	83.5	41.9	14.2	95	15	63.3	20.1
2-Eminbey (st)	81.1	43.7	14.5	100	22	62.1	20.9
3-Meram-2002 (st)	80.4	40.6	14.0	94	20	62.1	20.8
4-Mirzabey 2000 (st)	79.5	46.7	14.8	98	12	61.9	21.4
5-Tunga	82.9	45.5	16.2	90	13	58.9	23.7
6-Primis	82.5	45.5	15.0	100	21	63.4	18.4
7- Fertilis	83.0	45.5	14.5	93	21	61.0	25.5
8-Beken	82.5	40.6	15.6	88	21	61.3	24.0
9-Tulan	82.8	42.0	15.5	86	21	59.2	24.2
10-Sanodur	81.8	43.8	16.5	87	20	61.0	21.7
11- Aras	81.7	45.8	16.7	86	18	63.4	19.7
12-Areo 21	79.4	48.6	16.9	86	25	59.7	19.9
13- Sarıkan	80.5	45.0	16.3	88	25	60.8	20.3

*KM: Kuru madde üzerinden verilmiştir.

Çizelge 6. Orta Anadolu Bölgesi Suluda Makarnalık Buğday TDÖ Denemelerine Ait Teknolojik Analiz Değerleri (Yenikent 2025)

Çeşitler		Bin Tane Ağırlığı (g, KM*)	Hektolitre Ağırlığı (kg/hl)	Protein Oranı (%, KM*)	SDS Sedimentasyon (un-ml)	Camsı Tane Oranı (%)	İrmik Rengi (b)	İrmik Verimi (%)
1	Ç-1252 (st)	29.9	77.5	21.3	22	100	19.3	59.8
2	Eminbey (st)	30.9	74.7	23.3	33	100	21.1	57.8
3	Mirzabey 2000 (st)	28.6	72.6	22.7	16	98	21.9	73.3
4	Tunga	25.0	73.4	23.6	21	96	23.7	58.4
5	Durofinus	25.8	74.8	22.4	25	100	25.7	59.3
6	Alp Aday Makarnalık	24.8	73.8	23.4	29	100	24.2	58.7
7	Et-Ksm-2023-26	25.9	76.2	23.7	33	96	22.2	58.2
8	Farina	25.9	75.1	21.8	17	100	21.6	61.1

*KM: Kuru madde üzerinden verilmiştir.

Çizelge 7. Orta Anadolu Bölgesi Suluda Makarnalık Buğday TDÖ Denemeleri Tarla Gözlemleri (Yenikent-2024)

Çeşitler	Bitki Boyu (cm)	Başaklanma Zamanı	Soğuk Zararı
1- Ç-1252 (st)	115	30.04	1
2- Eminbey (st)	120	01.05	1
3- Meram-2002 (st)	115	02.05	1
4- Mirzabey 2000 (st)	120	01.05	1
5- Tunga	128	30.04	1
6- Primis	119	27.04	1
7-Beken	119	28.04	1
8- Fertilis	121	30.04	3
9- Tulan	117	28.04	1
10- Sanodur	120	29.04	3
11-Aras	125	29.04	3
12-Areo 21	128	03.05	1
13-Sarıkan	122	28.04	3

Çizelge 8. Orta Anadolu Bölgesi Suluda Makarnalık Buğday TDÖ Denemeleri Tarla Gözlemleri (Yenikent-2025)

Çeşitler	Bitki Boyu (cm)	Başaklanma Zamanı	Soğuk Zararı
1-Ç-1252 (st)	106	21.05	2
2-Eminbey (st)	108	21.05	2
3-Mirzabey 2000 (st)	106	19.05	2
4-Tunga	114	18.05	2
5-Durofinus	105	18.05	2
6-Alp Aday Makarnalık	100	20.05	3
7-Et-Ksm-2023-26	102	20.05	2
8-Farina	108	22.05	3